

Ríkisfundur í Føroyum 6. januar 1998

Bankakanningin sum hvarv

Tey nógvu útlendsku tíðindafólkini, sum komin vóru til landið í sambandi við vitjanina hjá danska forsætisráðharranum, fingi ikki tað, tey komu eftir. Spurningarnir um bankakanningina vóru fáir, og teir sum dittaðu sær at spyrja, vórðu settir uppá pláss, av einum sera knappum Poul Nyrup Rasmussen

SVEINUR POULSEN

Tað var lagt upp til drama, longu aðrenn Poul Nyrup Rasmussen kom til landið.

Eftir tíffarinum, sum hann var verið at siggja í danskum fjølmiðlum seinastu tveimur vikunum, varð roknað við, hvørt hann varð meiri um leið kanning.

Serliga Politikken og Jyllandsposturin, hava gjørt nógv burtúr seinastu dagar, men tað høvrdist ikki nógv til teirra á tíðindafundinum.

Poul Nyrup Rasmussen legði fyrst á fundinum, og greiddi frá, hvat teir høvdu tosað um. Har varð bankakanningin ikki nevnd við einum einasta orði.

Tað einasta, í tí hann segði, sum kundi bent tann vegin var, at Edmund Joensen hevði greitt honum frá gongdini í føroyska buskapinum. Men heidur ikki Edmund Joensen nevndi bankakanningina.

Norðmøður jarðlagdur
Ein dansk blaðkvinna royndi to beinanvegin at fáa gongd á hesar spurningar.

og vildi vita, um teir høvdu tosað um bankakanningina, og hvat teir í so fall høvdu tosað um.

Til hetta svaraði Poul Nyrup, at hann var sera glaður fyri at staðfesta, at ríkisfelagsskapurin er annað enn bankakanning.

- Fyri fyrstu ferð í fyra ár, hava vit kunna tosað um positivari utvikling, og ikki um kreppu.

- Vit eru ikki farnir í dýpdina í bankakanningini, men hava avgjørt at halda sambandið hesum viðvikandi. Men vit venda aftur til málið seinni.

- Eg rokni tó við, at vit tosa eitt sindur meiri um málið á fundinum í morgin.

Edmund Joensen segði, at hann hevði mælt føroyingum til at taka tað róligt. Vit skulu fyrst seta okkum gjølla inn í frágreiddingina, aðrenn vit taka nakrar avgerðir. Tað merkir ikki, at vit skulu draga tíðna, men at vit skulu víðgera málið saman við dansku stjórnini.

Eftir hetta tók ein norskur sjónvarpsmaður orðið.

- Eftir at hava verið í Føroyum nakrar dagar, so er

ikkil torført at skilja um nógvir føroyingar vnska loysing frá Danmark. Hvat sigur tu til tað?

Til hetta svaraði Poul Nyrup Rasmussen:

- Tá vit tosa um hetta evnið, so haldi eg, at man skal verða varn við ikki at «konkludera» ov tidliga, sjálvt um man kemur frá norskum sjónvarpi.

- Eg fari at lurta eftir føroyingum og føroyskum politikarum, men sigi onki ov skjótt um hetta evnið.

- Men tað eru nógv sum vnska loysing.

- Hvussu mong eru mong, kanst tú siga mær tað, spurdi Poul Nyrup Rasmussen norska sjónvarpsmannin. Hesin royndi at bróta inn, men varð avbroten av forsætisráðharranum.

Eftir hetta høvrdist ikki meiri til norska sjónvarpsmannin.

Onki drama

Poul Nyrup var spurdur, hví fundurin var lagdur nú, so stutt undan bankakanningini, og serliga hví hann var lagdur í Havn.

Til hetta svaraði Poul Nyrup Rasmussen, at fundurin var avtalaður fyri fleiri manadum síðani, og hevði onki við bankakanningina at gera.

Poul Nyrup Rasmussen var knappur í vendingini og køvdi norska sjónvarpsmannin aðrenn hann kom í gongd (Mynd: Jens Kr. Vang)

Jonathan Motzfeldt og Edmund Joensen vóru samdir í tí, forsætismálaráðharrin segði, og eftir tað, komu stórt sæð ikki fleiri spurningar um bankakanningina.

Tað, sum serliga legðist til merkis á fundinum var, at tann dramatikkur sum var vantaður, ongantíð kom.

Danski forsætisráðharrin stýrði tíðindafundinum við harðari hond. Við ein av marningini hjá Sjónvarpi Føroya, segði hann:

- Eg havi ikki fleiri dramatisk iskoyti til ævisøgu tína.

Tað sást á øllum brøgdum, at forsætisráðharrin er vanur við at umgangast tíðindafólk. Og tað fekk serliga tann norskur sjónvarpsmaðurin at føla.

Men í dag er Jonathan Motzfeldt farin avstað aftur, og tí kann hugsast, at spurningarnir til hinar báðar, verða meira nærgangandi, enn teir vórðu í dag.

Jonathan Motzfeldt var væl nøgdur við ríkisfundin. Eg hevði ætíð at hann skuldi verða í Grønlandi, men eg tapti móti imóiti yvirmaktini (Mynd: Jens Kr. Vang)

Eri nøgdur við fundin

Grønlandski landsstýrisformaðurin, Jonathan Motzfeldt helt, at teir triggir høvdu havt ein góðan fund, og at teir høvdu tosað væl saman

SVEINUR POULSEN

Grønlandski landstýrisformaðurin, Jonathan Motzfeldt segði, at hann var væl nøgdur við fundin. Hann takkaði Edmund Joensen, fyri tað góðu móttøku, hann hevði fingið.

Jonathan Motzfeldt legði dent á týðningin við ríkisfundinum. Hann segði millum annað:

- Í hesum tíðum, har so nógvur ófriður og kriggi eru ymsastaðni í heiminum, haldi eg, at hesin fundur, sjálvt um tað er ein lítill fundur, skal uppfatast sum ein góður vilji at tosa saman.

- Eg vil gjarna leggja afturat tí, sum forsætisráðharrin hevur sagt, at eg havi lagi dent á, at tosa um norðurlandski samstarv. Fyr meg hevur tað týðning, at vit

taka lut í norðurlandska samstarvinum, ikki minst í fundinum hjá forsætisráðharranum, í norðurlandssamstarvinum.

- Eg veit, at hetta gevur nakrar trupulleikar mótvægis samruni í Noregi og Svøríki, men eg vóni ikki, at tað verður nekur forðing fyri, at vit í framtíðini kunnu verða við á hesum fundum.

- Her hugsi serliga um, ta stóru broyting, sum er við at henda í samstarvinum millum Norðurland og ES. Broytingin, sum hendir á hesum øki í løtuni, krevur, at vit verða við í samtalanum.

Tíðindafólk spurdu Jonathan Motzfeldt, um tað for at koma ein broyting í tilknýti Grønlands til ES. Hann svaraði:

- Tað eru nú 16 ár liðin síðani Grønland tók seg úr ES, og vit verða verðandi utanfyri. Okkara tilknýti til ES er ein sáttmáli, sum vit hava havt, síðani vit fóru úr samstarvinum. Henda sáttmála skulu vit í framtíðini gera alt fyri at bota um. Vit fara ikki inn aftur í ES

Granskingararbeiði

Jonathan Motzfeldt nevndi síðani limskap Grønlands í Nato, og teirra samstarv við USA. Hetta arbeiðið skal í framtíðini halda fram gjøgnum dansku verju-nevndina.

- Vit fara í næstu viku verða við til, at arbeiða við iskoytisavtalam við USA. Hetta kemst av, at vit eru limir í Nato.

- Hetta er eitt mál, vit í framtíðini skulu arbeiða meira við.

Jonathan Motzfeldt tosaði eisini um týðningin við gransking. Hann hevði boðið føroyingum og dønum at verða við í einum samarbeiði á hesum øki.

- Hetta granskingararbeiðið, skal ikki koma í staðin fyri ta gransking, sum er í løtuni. Í september í ár, verður ein umhøvrisráðstevna haldin í Nuuk, har umhøvrisvirkisgerurin, Ritt Bjerregaard, fer at taka

lut. - Tað hevur serliga stóran týðning fyri okkara lond, serliga Grønland og Føroyar, tí vit eru so nær knýtt at náttúrutilfeinginum Búskaparliga, eru vit tætt knýtt at fiskivinnuni. Eisini arbeiða vit við at útvinna ráevni úr undirgrundini. Tí er henda gransking so týðningarmikil.

Um undirgrundina segði Jonathan Motzfeldt, at hann var sera fegin um, at umsitningin av ráevnum í grønlandsku undirgrundini, nú verður flutt til Grønlands.

- Hetta hevur stóran týðning fyri okkum.

Jonathan Motzfeldt varð eisini spurdur, um grønlandska áhugan fyri loysing frá Danmark. Hann svaraði:

- Í øllum londum, er ein náttúrligur áhugi fyri loysing. Líka síðani Hans Egede kom til Grønlands, eg haldi hann kom úr Noregi, hevur verið ein feril av loysingarhuga. Hetta kemur bara ikki uppá tal, tí tað er stóru meiriluti fyri ríkisfelagsskapinum.

Jonathan Motzfeldt fór av landinum aftur í gjár til Danmarkur